

Cuvânt înainte

Abordarea acestui subiect are ca obiectiv reliefa rolului conducerilor băncilor românești din Transilvania, îndeosebi al funcționarilor de bancă, în administrarea activităților financiare, care au asigurat avântul și succesul sistemului de credit românesc la începutul secolului XX.

Încercarea de a descifra situația socio-profesională a factorilor implicați în conducerea instituțiilor de credit, oferită de bilanțurile încheiate de către acestea înaintea primului război mondial, se impunea din perspectiva conturării unor aprecieri ce vizau rolul și locul membrilor Comitetelor de direcțiune, Comitetelor de supraveghere și ai corpului funcționăresc în dorința surprinderii, cât mai nuanțate, a intereselor acestora în proiectarea și derularea politicilor financiar-bancare concepute de elitele economice ale românilor transilvăneni.

Direcțiile deschise de cercurile băncii „Albina” și, împărtășite, apoi de către majoritatea instituțiilor de credit naționale pe tema coordonării activităților financiar-bancare și a înființării unui for de conducere permanent, concretizat, pe parcursul anilor 1898-1907, prin înființarea unei uniuni bancare sub denumirea „Solidaritatea” a deschis, deopotrivă, problematica modernizării sistemului de credit românesc, cât și pe aceea a pregătirii personalului de conducere a acestuia, dar și a funcționarilor de bancă. Din dorința constituirii unei asociații sau reuniuni profesionale a funcționarilor de bancă pentru susținerea intereselor acestora s-au realizat și primele situații statistice ale funcționarilor de bancă români de către Vasile Rabi, funcționar al băncii „Bihoreana”. Intenția acestuia, și a grupului de funcționari, care îi susțineau demersurile, pentru o asociere a funcționarilor de bancă, ne-au sugerat extinderea investigațiilor la nivelul palierelor ce vizau structurile de conducere ale băncilor române privind situația lor socio-profesională, apelând la datele statistice oferite de „*Anuarul băncilor române*” pe anul 1913, care înfățișează situația bilanțieră de vârf și, deci, reprezentativă pentru starea economico-financiară a băncilor române înaintea primului război mondial.

Cercetarea efectuată pe acest segment economico-statistic ne permite enunțarea unor judecăți de valoare, care pot reevalua aprecierile referitoare la calitatea resurselor umane implicate în conducerea instituțiilor de credit românești, cât și pe cele care privesc orientarea politicilor lor financiar-bancare.

Evidența structurilor socio-profesionale confirmă aserțiunile generice și uneori globalizatoare privind apartenența conducătorilor și funcționarilor de bancă la profesii și grupuri economice reprezentative pentru elitele românilor la începutul secolului XX, prin predominanța avocaților și preoților la nivelul cercurilor decizionale din sistemul de credit românesc. Pe de altă parte, aceste date ne permit și o evaluare, chiar dacă nu completă, asupra gradului și specificității pregătirii intelectuale a membrilor conducerilor băncilor românești cu urmări directe în calitatea exercitării managementului bancar.

Prezentarea statisticilor în funcție de structurarea organismelor de administrare și decizie și, acestea, la rândul lor, pe criterii socio-profesionale ne relevă, cel puțin sub raport cantitativ, natura raporturilor interactive dintre instituțiile de credit românești prin regăsirea multiplă a unor membri ai conducerilor băncilor românești în structurile de conducere a instituțiilor de credit, oferindu-ne, astfel, imaginea unor adevărate încrângături de relații și interese ce au contribuit la coagularea sistemului de credit național.

În sfârșit, dar nu în ultimă instanță, lucrarea ne oferă o apreciere, mai exactă, asupra implicării principalelor personalități ale elitei românilor din diferite zone ale Transilvaniei în activitatea financiar-bancară, care, la rândul ei, a creat un suport economic substanțial pentru derularea unor activități de ordin politic sau cultural-spiritual major la nivelul societății românești transilvănene. În același timp, datele statistice pot completa imaginea activității unor lideri locali, cunoscuți, mai mult, sub raportul implicării lor în viața publică, politică sau culturală și, mai puțin, prin aportul lor la conturarea operei de modernizare a românilor din Transilvania prin intermediul activității instituțiilor de credit.

Tratarea propriu-zisă a tematicii lucrării ne obligă a relua considerațiile asupra evoluției și definirii sistemului de credit național, cât și pe cele care privesc curentul reformei financiar-bancare cu implicații directe în regândirea managementului operațiunilor de creditare și în planul formării resurselor umane la nivelul băncilor românești în plină afirmare și expansiune economică, în consens cu procesele de înnoire și modernizare a tehnicilor financiare înregistrate la nivel european.

Credem că cercetarea noastră realizată sub forma unui studiu de caz poate oferi date și aprecieri interesante pentru cei care au intenția de a realiza studii monografice zonale sau despre viața și activitatea unor personalități reprezentative în istoria românilor transilvăneni la nivel național sau regional. De asemenea, constatăm sugestive investigațiile, întreprinse pe structura și organizarea internă a băncilor naționale, pentru specialiștii din lumea financiar-bancară contemporană, cel puțin, din unghiul de vedere al cunoașterii străduințelor înaintașilor în direcția perfecționării managementului bancar și al formării și perfecționării resurselor umane.